

Communio

LIBERALKATOLSK KYRKOTIDNING NR 2 2012 ÅRG 44

Pris 30:-

En vänlig grönskas rika dräkt har smyckat dal och ängar.

Biskopens spalt

Då jag någon dag före Trefaldighetssöndagen skulle skriva min spalt i Communio kom jag att tänka på en kvällsandakt som biskop Lennart höll i Radiokyrkan den 8 juni 1976.

Och vad passar inte bättre än att publicera den under rubriken biskopens spalt.

Detta med den heliga Treenigheten har alltid varit ett svårt problem.

Det kan vara tillräckligt svårt att fatta något av detta med Gud. Och när nu kyrkan spaltar upp honom och talar om Fadern, Sonen, och den Helige Ande blir det inte lättare att förstå.

Ja, det är invändningar, som man som präst ofta får höra. Tre i en? Hur kan tre olika personer samtidigt vara en? Det är ju en orimlighet!

Från rent matematisk synpunkt har de, som ifrågasätter treenigheten rätt – tre kan inte vara en och samtidigt förbli tre. Men ur det levande livets ståndpunkt är det en annan sak. Se exempelvis på växterna i denna vårens tid – kanske kan de hjälpa oss att förstå.

Växten består ju av tre delar – blomman, stängeln och roten – men är samtidigt en planta. Blomman bärs upp av stängeln – och blomman och stängeln av roten. De tre delarna är helt beroende av varandra. De bildar en enhet men kan ändå iaktas som tre skilda delar.

Kristus Sonen är Guds kärlek, liksom Fadern är Guds vilja och den Helige Ande är Guds skapande kraft. Gud är verkligen en och trefaldig. Men också människan är en och trefaldig – även om vår natur är väsentligen ensartad.

Där finns Viljan, som avgör och bedömer, där finns Kärleken, den enande och förstående och där finns en skapande Tanke, som utför viljans befallningar. Människan är i sanning gjord till Guds avbild och

genom Gud i Oss kan vi kanske förstå något av den Gud som skapat oss. Om nu människan är skapad till Guds avbild, då borde även den mänskliga naturen kunna nå fram till det gudomliga.

Men vi kan inte göra det rent intellektuellt. Vi måste tona ner det intellektuella begreppen, tona ner vårt överdrivna jag-medvetande. Vi måste ställa in vår våglängd. Kanske ska vi då ana något av Enheten i allt liv, att vi som människor inte är oberoende, isolerade uttrycksformer för detta gudomliga liv utan ingår som en integrerad del i det.

Vi är alla ett i Kristus – Han som är Kärleken och utan kärleken fungerar vi inte som människor.

Kristi natur är Kärlek, därför går vägen till Honom genom kärlek. Låt oss därför söka glömma oss själva och ge plats för den osjälviska kärleken inom oss. Endast genom den har vi möjlighet att förstå något av Guds sanna väsen.

”Fader bortom rum och tid
Sonen evigt ett med dig
Ande Skapareld och liv
Tre i en – o hör oss.”

Jag önskar er alla en skön och välsignad sommar!
Pax et Bonum

+Steu-Bertil

Till Minne

Joan Warnon hustru till vår förre Presiderande biskop Maurice avled i slutet av maj. Joan var den första kvinnan som prästvigdes i vår kyrka.

Till Minne

Diakon Christian Glöersen avled stilla på kvällen den 21 mars. Christian blev medlem i kyrkan 1986. Efter att erhållit minororders diakonvigdes han 1988. Christian var under många år mycket aktiv i kyrkan som diakon och med andra förtroendeuppdrag inom S:t Mikael's församling och Samfundet LKK.

Till Minne

Regionalbiskop emeritus Kai Jörgensen avled den 18 maj 2012 i en ålder av 92 år. Biskop Kai som vi känner från många LKK-sammanskomster både i Danmark och Sverige. Biskop Kai konsekrerades 1996 var regionalbiskop för Danmark till han avgick år 2000.

Corpus Christi Kristi Lekamens Högtid

De allra flesta större högtidsdagar som återfinns i det liturgiska året (kyrkoåret) har sin upprinnelse i händelser i Jesu liv, och de är i regel över tusen år gamla. Men en av de högtider som vi firar är av yngre datum och dessutom ”konstruerad” utifrån en vision: *Corpus Christi* (latin för Kristi Kropp; egentligen heter den *Festum Sanctissimi Corporis Christi* som på svenska fått namnet *Kristi lekamens högtid*)

Visionären hette Juliana av Liège och var augustinisk nunna. I större delen av sitt liv hade hon samma återkommande upplevelse: en bild av kyrkan badande i fullmånens sken, bortsett från en svart fläck – avsaknaden av ett firande av Kristi *realpresens* i nattvarden.

År 1208 berättade hon för första gången att Kristus i en vision uppmanade kyrkan att inrätta ett sådant firande, och efter ytterligare tjugo års upplevande av samma budskap vände hon sig slutligen till sin biktader, som i sin tur vände sig till biskopen. Därifrån vandrade visionens innehåll vidare och 1246 hölls slutligen en synod under vilken man beslutade att fr.o.m. då årligen fira Corpus Christi.

Bruket spred sig snabbt och påve-dömet började få in rapporter om mirakel som sades ha skett under firandet, varför påven Urban IV år 1264

publicerade bullan ”*Transiturus hoc de mundo*” vilken påbjöd firandet av Corpus Christi inom hela västkyrkan.

Kristi realpresens (jfr. engelskans ”really present”) i nattvarden formuleras i den s.k. *transsubstantionsläran* som säger att bröd och vin bokstavligen förvandlas till Kristi kropp och blod då prästen konsekreter dem (uttalar instiftelseorden ”Detta är min kropp” respektive ”Detta är mitt blod”). Denna lära är av olika anledningar omtvistad inom delar av den Ena Kyrkan; LKK tillhör dock de samfund som tillsammans med t.ex. gammalkatolikerna, rom-katolikerna och östkyrkorna omfattar denna lära – och därmed tillhör vi också dem som firar Corpus Christi.

För oss i LKK är Corpus Christi-firandet ingenting främmande, vana som vi är vid den högtidliga välsignelseandakten och liturgiska processioner.

Vi är så underbart ”bortskämda” med Herrens fysiska närvaro i form av

en konsekreterad oblat, synliggjord i monstransens mitt – kanske mer än några andra kristna utanför de kontemplativa klostren – och det är min förhoppning att vi verkligen tar tillvara det stora mysterium vi så generöst erbjuds att delta i.

Att få falla på knä inför Gud i synlig gestalt, ”om än i slöja hölj” som det heter i vår mässas liturgi, ger oss en försmak av det ögonblick då vi skall få möta Honom öga mot öga när vi förs inför Hans strålande närvaro och görs Honom lika, och det är en stund då tiden står still, då våra hjärtan öppnas på vid gavel och vi i tankar och gärningar inte längre kan skilja oss från den vi tillber.

Att dessutom efter välsignandet få stanna inför monstransen och vaka i bön (s.k. *Vigilia*) någon timme eller två, skänker en inre frid och fyller oss med svar på så många frågor – i alla fall om vi vågar och vill skjuta våra egon åt sidan för att istället lämna plats åt Gud.

Enligt vår Liturgiska Kalender firas Corpus Christi i år den 7 juni.

Carina Carlström, präst

KALLELSE till Samfundets årsmöte 2012:

Samfundet Liberala Katolska kyrkan i Sverige håller sitt ordinarie årsmöte lördagen den 29 september kl. 13.00 i

S:t Mikael och Alla Änglars Kyrka, Flottbrovägen 5, Stora Essingen, Stockholm.

Motioner till årsmötet från församlingar och enskilda medlemmar skall vara Samfundets LKK styrelse, Flottbrovägen 5, 112 64 Stockholm, tillhanda senast den 18 augusti 2012.

Namn på ombud, för församlingar och klerikala synoden, med adressuppgift ska vara Samfundets LKK styrelse, Flottbrovägen 5, 112 64 Stockholm, tillhanda senast den 1 september 2012.

Till årsmötet kallas församlingarnas valda ombud, men alla intresserade är välkomna att delta i årsmötet och efterföljande samvaro samt naturligtvis att delta i Mikaelidagens mässa.

Mer utförligt program för Mikaelihelgen kommer att finnas tillgänglig i församlingarna och på LKK:s hemsida på internet.

VeniCreator

Om du har deltagit i en läkegudstjänst, konfirmation eller prästvigning, har du sjungit med i den urgamla hymnen *Veni Creator* (Kom Skaparande, nr. 903 i LKK:s psalmbokstillägg). Den är ett åkallande av den Helige Ande för aktivt deltagande i vad som stundar, nämligen ett förmedlande av något av de sju heliga sakramenten. Det kan tyckas märkligt

Hör verserna 2 och 3:

*Dig Paraklet vi ropar an
O högsta skänk Gud giva kan
O kärleks källa, eld och liv
Oss himlens ljuva balsam giv*

*Med dina dyra gåvor sju
Guds nådesverk fullbordar du
Och lär med skilda tungors ljud
All världens folk att prisas Gud*

Liberala Katolska Kyrkan, liksom alla kyrkor i den katolska traditionen, värnar om sju sakrament: dop, konfirmation, äktenskap, nattvard, de sjukas smörjelse, bikt och vigningar till det tredelade prästerskapet (diakon, präst och biskop). Med begreppet sakrament betecknas kristendomens mest centrala heliga handlingar. Termen myntades tidigt av västkristna teologer, då ordet *sakrament* (på latin: *sacramentum* "edgång") fick tjäna som översättning av det grekiska *μυστήριον*, *mysterion*, "hemlighet", som återfinns i Nya Testamentet. Detta är också bakgrunden till att sakramenten kallas *mysterier* i de ortodoxa kyrkorna.

Enligt romersk-katolsk och ortodox teologi efterlämnade Jesus åt den kyrka han grundat dels den kristna uppenbarelsen (läran), dels nådemedlen (sakramenten). Sakramentet är en helig handling som genom ett synligt tecken (vattnet vid dopet, brödet och vinet vid nattvarden m.m.) förmedlar en inre andlig nåd.

Sakramenten har givits många namn, som alla försöker beskriva dess innehåll, betydelse och verkningar. Ord som nådemedel, dörrar in i himlen, kanaler för Guds kraft o.s.v. skall förklara för församlingen och särskilt sakramentets mottagare vad det är man är med om, vad som händer i just den stunden sakramentet firas och utdelas. Som alltid, får man inte glömma bort att kristendomen under årtusenden har

utövats av en illitterat (analfabetisk) troende massa – de allra flesta kristna kunde varken läsa eller skriva, och behövde alltså utbildas på andra sätt för att förstå och kunna tränga djupare in i den tro de omfattade. Ända fram till reformationen på 1500-talet celebrerades också gudstjänster och andra kristna aktiviteter i den västliga kristenheten företrädesvis på latin, ett språk som den stora massan kristna hade förstått i Sydeuropa före 700-talet, men inte längre förstod, och Bibeln kopierades bara på antingen latin, grekiska, kyrkslaviska, araméiska, koptiska, armeniska eller geez.

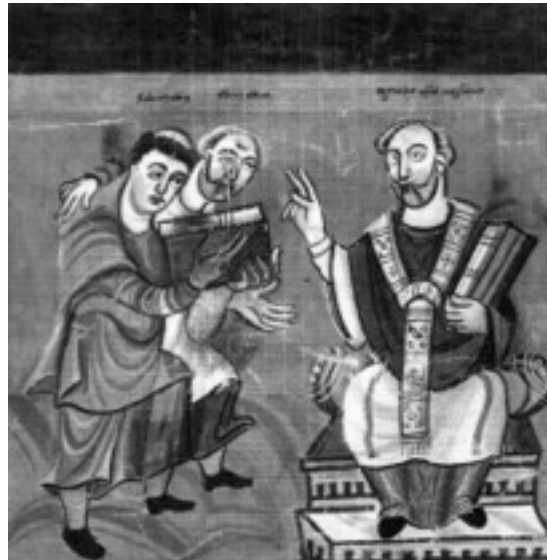
Det berodde delvis på att kyrkan behövde ett internationellt språk för att hålla samman över lands- och världsdelsgränser, och delvis på att man ville upprätthålla en atmosfär av värdighet, helighet och mysterium kring de kristna handlingarna.

Och just därför är det oerhört viktigt att de sju sakramenten hanteras med största eftertanke och värdighet. Det kan förefalla som om kyrkan håller "alltför hårt om" sakramentens utdelande, uppställer krav för att man skall få del av dem och "svartsjukt bevakar" hur de hanteras – men man får inte glömma bort att de av kyrkan anses vara just *heliga*, emanationer (utflöden) av Gud själv, något som sekulariserade människor kan ha svårt att sätta sig in i.

Vi har i mångt och mycket glömt vad det egentligen innebär att någonting är heligt, och vi har tappat bort känslan för att heligheten existerar mitt ibland oss – trots att inte minst sakramenten påminner oss om detta faktum. Kanske har *helighetskänslan* blivit en bristvara i vår tid? Ändå är heligheten och kontakten med det heliga vad människan har strävat efter sedan hon blev en andlig varelse, vilket var mycket, mycket länge sedan – långt innan de nu kända religionerna uppstod.

Arkeologer kan visa på bevis för dyrkan, trosutövning och en andlig dimension i tillvaron från så tidiga eror att man misstänker att det följer med den mänskliga rasen att vara andligt inriktad – att vi varit andliga sökare lika länge som vi varit människor. Även

genetiken pekar på detta faktum och man talade för några år sedan om upptäckten av en "andlig gen" som predestinerade oss för tro och trosutövning.

Hymnen *Veni Creator Spiritus* tillskrivs Rabanus Maurus Magnentius (780 – 856), frankisk benediktinmunk som blev ärkebiskop i Mainz, Tyskland. Han var en av den karolingiska tidens mest kända teologer och författare till bibelkommentarer, åtskilliga undervisande tal samt verket "De Rerum Naturis" ("Om tingens natur"). Som tilltalsnamn hade han ofta "kyrkolärare för Tyskland", och vördas även som helgon.

Veni Creator används av den Romersk-Katolska Kyrkan under Pingsten, när en ny påve väljs samt vid kungakröningar, de flesta processioner och olika synoders öppnande. I likhet med LKK sjungs den vid vigningar av biskopar och präster samt under konfirmationer. Därutöver används den av de flesta kristna samfund vid löftesgivningen i religiösa ordnar. I Svenska Kyrkan används den framför allt under Pingsten.

Extremt kortfattat kan man säga att Veni Creator sjungs när den Helige Ande på ett särskilt sätt åkallas för hjälp, stöd och råd. I vissa situationer behöver vi kristna anbefalla oss i Hans händer för att rätt utföra en uppgift, fatta kloka beslut eller helt enkelt stämma in oss på Hans vilja inför en särskild händelse. Att låta den Helige Ande uppfylla de närvarande har alltid setts som en garanti

Forts. sid 8

FILIOQUE

De flesta som någon gång läst kristendomshistoria känner till de sju ekumeniska kyrkomötena, men varför de sammankallades och vad som avhandlades är inte lika känt. Vad kan vara så viktigt att man samlar ihop biskopar från hela världens församlingar, trots de enorma kostnaderna, långa resorna och stora besvär det förorsakar både deltagarna och de hemmavarande församlingsmedlemmarna? Svaret är: villoläror. I den Ena Kyrkans² tidiga historia florerade egenutnämnda profeter och lärare, som vände och vred på de kristna mysterierna och de grundläggande elementen i läran... ibland för att de trodde på vad de sa, ibland för att de ville locka folk från de etablerade kyrkorna, någon gång för att väcka debatt eller uppmärksamhet. Ungefär som i dag, med andra ord. Och för att inte kristendomen skulle falla samman totalt och dö, måste den Ena Kyrkan ta itu med dessa villoläror innan de hann växa sig alltför starka. Det var därför man samlades, och varje möte utmynnade alltid i gemensamma uttalanden. I princip. För det hände också att man faktiskt inte kunde enas i en lärofråga. Olika delar av den Ena Kyrkan hade skilda åsikter om centrala begrepp, och då gällde det att antingen hitta en formulering som alla kunde acceptera eller så tvingades man acceptera att i just den frågan kunde man inte komma överens. Och dessa misslyckanden ledde förstås till inre splittring – något som är extra tydligt i uppdelandet av den Ena Kyrkan i en östlig och en västlig inriktning.

En av de frågor, där öst och väst än idag inte har kunnat enas, brukar kallas *Filioque*. Ordet betyder ”och Sonen” och återfinns i den västkyrkliga versionen av den Nicenska trosbekännelsen – men inte i den östliga. Diskussionen inleddes under kyrkomötet i Nicaea år 325 och fortsatte i Konstantinopel år 381, två möten där framför allt frågan om en enda, gemensam trosbekännelse³ behandlades – den som vi numera kallar den Nicenska. Texten lyder i vår Liturgi (som ansluter sig till den västliga traditionen):

Vi tror på en Gud, allsmäktig Fader, skapare av himmel och jord och allt det som synligt och osynligt är.

Och vi tror på en Herre, Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född av Fadern före alla tidsåldrar, Gud av Gud, Ljus av Ljus, Sann Gud av Sann Gud, född och icke skapad, av samma väsen som Fadern, genom vilken allting är skapat, vilken för oss människor och för vår salighets skull nedsteg från himmelen och inkarnerade genom den Helige Ande och Jungfru Maria och blev människa.

Han korsfästes för oss, led under Pontius Pilatus och vart begraven. På tredje dagen uppstod han åter efter skrifterna och uppför till himmelen och sitter på Faderns högra sida; därifrån igenkommande med härlighet till att döma levande och döda, och hans rike skall vara utan ände.

Och vi tror på den Helige Ande, Herren och Livgivaren, som utgår av Fadern och Sonen⁴; som tillbedes och äras tillsammans med Fadern och Sonen; och som har talat genom profeterna.

Och vi tror på en helig, katolsk och apostolisk kyrka. Vi bekänner ett dop till frigörelse från synd och förlitar oss på de dödas uppståndelse och den tillkommande världens liv. Amen.

Varför bli osams om två små ord? Svaret ligger i det jag skrev ovan, nämligen ett bemötande av farliga villoläror. Något som alla kristna brottas med – och alltid har gjort – är detta att Gud är Treenig (tre personer i en) och att Jesus Kristus är både Gud och människa, bägge delarna fullt ut. Många gav sig på diverse mer eller mindre vanskliga försök att komma tillrätta med dessa mysterier, och lösningarna blev ibland heretiska. Bakom debatten om Filioque ligger två påståenden från 300-talet: Dels påståendet att Jesus Kristus inte skulle vara Gud, utan en av hans skapelser, dels påståendet att den helige Ande inte skulle vara Gud, utan en annan av hans skapelser. Grupperna bakom dessa påståenden hade den goda avsikten att försvara ett lärobeslut från 200-talet som båda dessa grupper, och västkyrkan och östkyrkan alla var överens om: Att det inte var Fadern eller den helige Ande som led på korset.

För att bemöta påståendet att Jesus inte är Gud lånade kyrkomötena i Nicaea år 325 och i Konstantinopel år 381 det filosofiska fackuttrycket ”väsen” från den hundra år äldre kristne tänkaren Origenes (). I detta sammanhang fyller ordet ”väsen” samma funktion som det svårbegripliga uttrycket ”namn” i Matt. 28:19. Båda dessa kyrkomöten beslut innehåller formuleringen ”född och icke skapad, av samma väsen som Fadern”. Med *födelse* menas inte här Jesu fysiska födelse av Maria i historien, utan Jesu tillblivande utan början ur Fadern, på samma sätt som titeln ”Sonen” i Matt. 11:27, 28:19; Joh. 1:14 & 5:19-26 inte heller handlar om Jesu fysiska födelse i historien, utan om hans gemenskap med Fadern. För att bemöta påståendet att den helige Ande inte är Gud citerade kyrkomötet i Konstantinopel år 381 Johannesevangeliet 15:26: ”som utgår av Fadern”.

Konflikten var inte en

Forts. sid 7

Boka i din almanacka och anmäl dig redan nu till

Sommarens kyrkoaktiviteter

Sommarsamling i Hed, Västmanland med fokus på:

Den Heliga Mässan och med samtal om "LKK, en kyrka i tiden".

Den 7-10 juli, den 11:e blir det en utflyktsdag till Ängelsberg.

Heds gamla skola i Byn Hed, norr om Köping mellan Kolsva och Skinnskatteberg.

Logi med vandrarhemsstandard, tag med sängkläder eller sovsäck och handduk. Sänglinne finns att hyra för 50:-.

Deltagaravgift: 400:-/person och dygn, utan övernattninng och frukost ca 250:-/person och dag.

Priset förutsätter att du hjälper till med matlagning/städning.

Utflykten kommer att kosta ca 200:-

Vegetarisk kost meddela om du önskar specialkost.

Anmäl dig till Nappe Holmström Björnus, Furustigen 3, 13334 Saltsjöbaden, 08-717 26 99, ordf.samf@lkk.se senast den 20 juni 2012.

Väl mött till dagar med gudstjänster, föredrag och intressanta möten.

SOMMAR I S:T URIEL

S:t Uriel i Härjedalen inbjuder till:
Sesshin i 3 dagar 23/7-27/7. Sesshin i 4 dagar
30/7-4/8

Upplysningar och anmälan: Evert Sundien
tfn. 08-332006.

Se även www.Kontemplation.se

Helgutflykt till Söderköping och Capella Ecumenica

lördag 11 augusti - söndag 12 augusti.

Varje år håller LKK en gudstjänst i kapellet på Västra Gärsholmen, en kopia av en medeltida församlingskyrka som byggdes på 50-talet av en eldsjäl med ekumeniska visioner på en liten ö i S:t Anna skärgård.

För att ge möjlighet till att träffas och umgås under mer avslappnade former träffas vi redan på lördagen med samling kl 17 (OBS tiden) på Vandrarhemmet Mangelgården i Söderköping. På kvällen ska vi umgås, besöka Söderköpings berömda glasscafé mm. På söndag morgon åker vi med båt ut till Capella Ecumenica för att fira gudstjänst.

Ytterligare upplysningar: Krister Fast 070-677 99 82
Bp Sten-Bertil 070-536 65 37

Övernattninng får var och en boka själv.
Följande vandrarhem rekommenderas:
Mangelgårens STF Vandrarhem Skönbergsgatan 48, 614 30
Söderköping.

Telefon: 0121-102 13

E-post: 012110213@telia.com.

Hemsida: www.svenskaturistforeningen.se

Se även www.soderkoping.se

FILIOQUE

Forts från sid 5

konflikt mellan parter som alla ansåg att Gud var fattbar och beskrivlig för människan. De som ville göra Kristus och Anden till Guds skapelser ville rationalisera Gud, förneka mysteriet och göra tro till åsikter och påståenden. Kyrkomötenas formuleringar handlade inte om att göra Gud fattbar, utan om att förvara att Gud är ett mysterium och att tro är trohet och hängivelse till den hemlighetsfulla Treenigheten. Därför skriver Gregorios av Nazianzos, som var ordförande vid kyrkomötet i Konstantinopel, om Sonens födelse före tidens existens: "Guds födelse skall du vörda med tystnad. Det är stort nog att veta att han är född. Hur det skett kan inte ens änglarna tänka ut, och då är det än mindre möjligt för dig. Vill du att jag skall tala om hur? Så som Fadern vet det, som har fött, och Sonen, som är född. Vad som finns ovanför detta är dolt av ett moln för din dimmiga blick."

Både kyrkan i Romarrikets västra del och i dess östra del enades om den ovanstående trosbekännelsen, men i Spanien infogade man med tiden tillägget "och Sonen" i den goda avsikten att understryka att Sonen verkligen är Gud. Ändringen spreds på 800-talet till Frankrike och Tyskland. Vad de spanska teologerna inte förstod var att de kristna i andra delar av världen, främst i öst, men före 1014 även i Rom, betraktade tillägget som ett problem. Dels ändrade spanjorerna i ett ordagrant bibelcitat, dels ändrade man lokalt i ett kyrkomötesbeslut som fattats av hela kyrkan, dels gick det att tolka som en underordning av den helige Ande, så långtgående att Anden kunde uppfattas som någonting lägre än Gud. "Du sänder din Ande, då skapas liv. Du gör jorden ny." (Ps. 104:30). Om Andens verksamhet i kosmos inte är Guds verksamhet, skulle Gud vara frånvarande från skapelsen".

Hängde du med? En av grundstenarna inom kristendomen är att Gud är EN, samtidigt som Han är TRE personer: Fadern, Sonen och den Helige Ande. Den här Treenigheten är vad som ställer till problem i samtalen mellan kristna å ena sidan och judar respektive muslimer å den andra, eftersom bägge dessa religioner hävdar att Gud inte kan "delas upp" i tre personer, utan att Jesus Kristus (i bästa fall) är att anse som en profet, medan den helige Ande är Guds verksamhet i skapelsen. Om då Jesus Kristus, Sonen, är en del av skapelsen, öppnar man för diverse villoläror, t.ex. den gnostiska⁴ läran om en *dualistisk*

världsbild där skapelsen framställs som ond och människans främsta livsuppgift därmed blir att frigöra sig från denna ondska. I denna lära ingår nämligen bl.a. att också kroppen, som ju är skapad, till sitt väsen är ond och måste bekämpas – något som omedelbart stöter sig mot det faktum att vi i nattvarden tar emot Kristi kropp.

I debatten kring Filioque valde öst och väst att gå åt olika håll. Östkyrkan (de ortodoxa samfundet) hävdar än idag att den Helige Ande enbart utgår från Fadern – inte för att man vill förminska Jesus Kristus som Guds enfödde Son och oskapad, utan för att för alltid mota bort den dualistiska tanken om skapelsen som ond. Man riskerar villolärare som påstår att Sonen vid sitt människoblivande besmittats av ondska. Och hur går det då med människans uppståndelse till det Eviga Livet? Utan den kan vi människor aldrig nå *theosis* (ett teologiskt begrepp som myntades av Athanasios den Store, biskop av Alexandria och verksam under 300-talet, som innebär varje kristens strävan att bli gudomliggjord, gjord lik Gud: "Gud blev människa för att människan skall bli Gud").

Som en passus: Vi får inte glömma att Sonens uppståndelse inte handlar om att "återförenas med Fadern", för den föreningen har funnits hela tiden. Och även efter uppståndelsen är Jesus människa: Förhärligad människa, men likafullt människa.

Åter till ämnet. Poängen med den västliga synen på den helige Andes dubbla utgående ligger i, säger dess försvarare, att den helige Ande förbinder Fadern och Sonen i gudomlig enhet: Att Anden är kärleken mellan Fadern och Sonen. Försvararna av det västliga tillägget brukar även peka på de bibelställen som talar om att Fadern och Sonen sänder den helige Ande (Joh. 14:26, 15:26, 16:7). Östkyrkorna, gammalkatolikerna och andra som försvarar den ursprungliga lydelsen pekar dock på att utgåendet handlar om Guds väsen utanför tiden (det som gör den helige Ande till den helige Ande och Gud), medan sändandet handlar om vad Fadern och Sonen gör i historien (Det som inträffade den första pingsten, vid varje konfirmation och vid varje ordination).

Det kan tyckas som om öst och väst ägnar sig åt hårklyverier, men då skall man betänka att de allra skickligaste hårklyvarna var heretikerna. Och den Ena Kyrkan insåg mycket snabbt att man måste bemöta dem med större balansskicklighet i ordvalen, så att man

med paradoxens hjälp försvarade det outsägliga mysteriet.

Roligt att veta:

Alla känner vi väl till uttrycket "hokus pokus filiookus"? Dessa ord, som används som ett slags trollformel – och det har förekommit under åtskilliga århundraden, så vi är i gott sällskap – kommer av den latinska liturgin, mässtexten. De två första orden "hokus pokus" är ett felhörande av instiftelseorden "hoc est corpus" (Jesus ord "detta är min kropp") som prästen uttalar under konsekrationen av oblaten. Och det sista ordet i ramsan, "filiookus", kommer sig av – har du nu lärt dig! – filioque!

Fotnot

- ¹ Den Ena Kyrkan är ett begrepp som skall förstås andligt, det handlar alltså inte om ett enda samfund utan om en kristen gemenskap där alla är varandras bröder och systrar
- ² Trosbekännelsetexten är en sammanfattning av den lära man omfattar
- ³ Min kursivering, gjord för att markera var Filioque återfinns i texten.
- ⁴ Gnosticismen består egentligen av en mångfald läror som brukar indelas i två strömningar, men för enkelhetens skull slår jag samman dem här för att visa på skillnaderna mellan de gnostiska tankegodsen och den kristna läran.

Carina Carlström

Program för
Sommarsamlingen
i Hed finns på
www.lkk.se
klicka på
"Mera att se och läsa"

LIBERALA KATOLSKA KYRKAN

Biskopsämbetet: Regionalbiskop Sten-Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45 Västerås,
tel 021-33 34 70, mob 070-536 65 37, e-post regionary@lkk.se

STOCKHOLM

S:t Mikael och Alla Änglars Församling.
S:t Mikael Domkyrka, Flottbrovägen
5, St Essingen, 112 64 Stockholm, tel
08-6562665. e-post: skt.mikael@lkk.se.
Pg 5 58 95-7.

Ansvarig församlingspräst Krister Fast,
Filipstadsbacken 60, 723 43 Farsta
tel. 070-677 99 82

GÖTEBORG

Kontaktperson: Mikael Hallgren,
Sandbäcksgatan 2, 431 33 Mölndal,
tel 0730-366 861.

NORRKÖPING

S:t Franciskus kyrkogrupp.
c/o Marianne Andersson-Söderström
Hörngatan 16 A, 602 34 Norrköping
tel 011-16 10 81

VÄSTERÅS

Maria församling.
Ansvarig församlingspräst biskop Sten-
Bertil Jakobson, Solrosgatan 16, 722 45
Västerås, tel 021-33 34 70.
Bankgiro 5604-2500

UPPSALA, SALA

Maria församling.
Ansvarig församlingspräst Jonas
Anundi, 08-724 94 11 Pg 442 00 00-4.

LUND

S:t Rafaels Kyrkogrupp
c/o Stefan Brauer, Östen Undéns gata 5
227 62 Lund, 046-288 48 77

OTTERBÄCKEN

S:t Rafaels kyrkogrupp
c/o Carina Carlström, Amnevägen 34,
547 72 Otterbäcken, tel 0551-224 80

SAMFUNDET LIBERALA KATOLSKA KYRKAN I SVERIGE

Ordf. Nappe Holmström Björnus,
Furustigen 3, 133 34 Saltsjöbaden, tel
08-717 26 99, Pg 216 28-3

LKK INTERNATIONELLT

The Liberal Catholic Church
27 Old Gloucester St
London WC1N 3XX
United Kingdom
e-mail: LCC@kingsgarden.org

Presiding bishop James A. Zinzow

Hemsida:
<http://kingsgarden.org/LCC>

Information om kyrkan och
församlingarnas verksamhet kan du
få på Internet:

www.lkk.se

Communio är organ för den svenska
grenen av Liberala Katolska Kyrkan
och utkommer med fyra nummer per
år. Prenumeration sker enklast
genom att sätta in 100 kronor på
postgiro 88 82 44-1, COMMUNIO.

Ansvarig utgivare:
Sten-Bertil Jakobson, tel 021-33 34 70.

Redaktion:
Krister Fast tel 08-724 83 28
Rose-Marie Johansson tel 018-55 01
91
Carina Carlström 0551-22 480

Redaktion och expedition:
Solrosgatan 16, 722 45 Västerås.
E-post: communio@lkk.se

Tryck: JUSTNU-tryck, Västerås.
ISSN 0345-2018.

*Tankefrihet och rätt att ge uttryck
för den är en fundamental princip i
LKK. Kyrkan själv är inte ansvarig
för gjorda påståenden eller uttryckta
uppfattningar i denna tidning, bara
när de är betecknade "officiellt".*

Sista manusdag för nr 3-2012 är
den 10 oktober 2012.

Aktuell LKK-litteratur

Liturgi 3:e upplagan.....	135 kronor
Psalmbok.....	55 kronor
LKK:s egna särpsalmer samt liturgiska psalmer och gradualer som ingår i kyrkans liturgi	
Principförklaring och kort lärosammanfattning.....	20 kronor
99 frågor och svar om Liberala Katolska Kyrkan	50 kronor
Kristen Gnosis.....	160 kronor

All försäljning sker mot förskottsbetalning till COMMUNIO pg 88 82 44-1
portofritt! Upplysningar genom Rose-Marie Johansson, Täljstenvägen
11G, 75240 Uppsala, tel.018-550191

Har Du förnyat din prenumeration på Communio?

Tidningen kommer ut med 4 nr per år.

Prenumerera gör du lättast genom att sätta in prenumerationsavgiften 100:- på
postgiro 88 82 44-1.

Läsare bosatta utanför Sverige kan endast erhålla Communio via e-post - gratis.
Pren. på communio@lkk.se

För medlemmar i nedanstående församlingar ingår Communio i medlemsavgiften:
S:Mikaels församling Maria församling i Västerås

Veni Creator

Forts från sid 4

för att besluten som tas eller uppgifterna
som genomförs sker enligt Guds vilja,
och därför är Veni Creator-åkallelsen
inte bara en from förhoppning utan ett
sätt att garantera att det som sker blir i
harmoni med hur Gud vill ha det. Det
innebär också att det är den Helige
Ande, inte personen (t.ex. en präst eller
biskop) som fysiskt utför handlingen,
som uppfyller skeendet med mening
och fullbordan – precis som det är Jesus
Kristus själv som agerar som den Evige
Översteprästen i t.ex. nattvarden, under
välsignelseandakten och i dopet.

Carina Carlström, präst